

Matic Di Batista

EVKLIDOVA PIŠČAL

Za tiste, ki niste najbolj seznanjeni z obdobjem raziskav na Pokljuki od leta 2011 naprej, je verjetno Evklidova piščal le še ena jama z zanimivim imenom. Ostali, sploh tisti, ki ste v jami bili, pa bi znali o jami povedati precej. Nekaj je bilo že napisano v GP 2014. Lahko le na kratko povem, da je to prva jama, ki smo jo na Pokljuki resno raziskovali in je s svojo globino in smerjo nakazala, kje bi lahko našli še kakšno. Pa smo jih – Trubarjev dah, Platonovo šepetanje, Romeo in še precej drugih. Poleg tega v marsikaterem spominu zaseda mesto, ki začne svetiti rdeče, če se lastnik začne spogledovati z mislimi o ponovnem obisku. Zakaj? Ker je zajebana. Kako? Zelo.

Evklidovo piščal je morda najbolj opisal Čot, ki ji je prilepil opis: »To ni jama, ampak dolga (in globoka) razpoka.« To je izjavil po tem, ko je nekaj ur prej prispel na dno, poln zanosa, saj da je pričakoval težjo jamo (in je razočaran). No, ko je iz nje izstopil, je bil drugačnega mnenja. In ni bil edini. Evklidova piščal ima to dobro lastnost (vsaj na poti navzdol), da se večino ozkih prehodov hitro premaga s pomočjo gravitacije. Nekaj je tudi horizontalnega tlačenja, a to hitro mine. Na poti navzgor pa nam ta isti pospešek teži in nas konstantno postavlja na realna tla, ki so kak meter pod nami. Če to začnimo še s semi-težko prasio, polno opreme za širit (v jami smo več ali manj počeli le še to), dobimo odlično kombinacijo, katere rezultat je plava koža in boleči predeli na nenavadnih mestih.

Jama je bila tja do globine nekaj prek 400 m raziskana relativno hitro (leto in pol). Potem pa se je ustavilo. Iskali smo prehode na različnih mestih. Plezali smo kamine.

*Matija in prisiljen nasmeh. Ali pa morda histeričen?!
(foto: Matic Di Batista)*

Največ časa pa posvetili luknji na drugi strani brezna, na globini nekaj prek 300 m. Luknja je seveda imela prepih. In poleg tega premajhne dimenzije tudi za najbolj shirane. In ogromno blata. A smo vseeno rili. Sicer ne preveč pogosto – morda ena akcija na leto. Če je imel kdo življenjsko krizo, pa je lahko uspel v jamo spraviti sotrpine tudi večkrat na leto. Kaj deluje na ego boljše kot to, da v jamo, na štiristo, vržeš dve tečajnici (tja padeta na prej opisan način z uporabo gravitacije) in se potem naslajaš nad njunim obupanim poskusom pobega (sam pa hkrati požiraš solzice ob vseh udarcih v komolce, kolena, trtice in dušo nasploh). Če bi to človek storil kje drugje, bi ga verjetno zaprli in tožili. Nekateri tečajniki in tečajnice pa so se, ne boste verjeli, tudi vrnili. Čeprav smo prej omenjenemu mučenju dodali še kak ledeno mrzel slap vode, led, ...

Luknja na koncu je rasla. Kak meter smo se lahko tudi sprehodili (po navadi po vseh štirih – zakaj bi vstajal, če pa boš kmalu spet na trebuhu, boku, glavi ...), večinoma pa neumorno praskali po Pokljuški skali. Nato se je situacija še bolj zaostila, saj smo naleteli na 100 m meandra, po

Lovljenje zadnjih sončnih žarkov pred začetkom kalvarije v pokljuškem podzemlju (foto: Matic Di Batista).

Vstop pozimi sicer sili jamarja k hitrejši pogubi v jamo, a je vseeno snega kar dobra izbira dokler ne pomrznejo prsti (foto: Matic Di Batista).

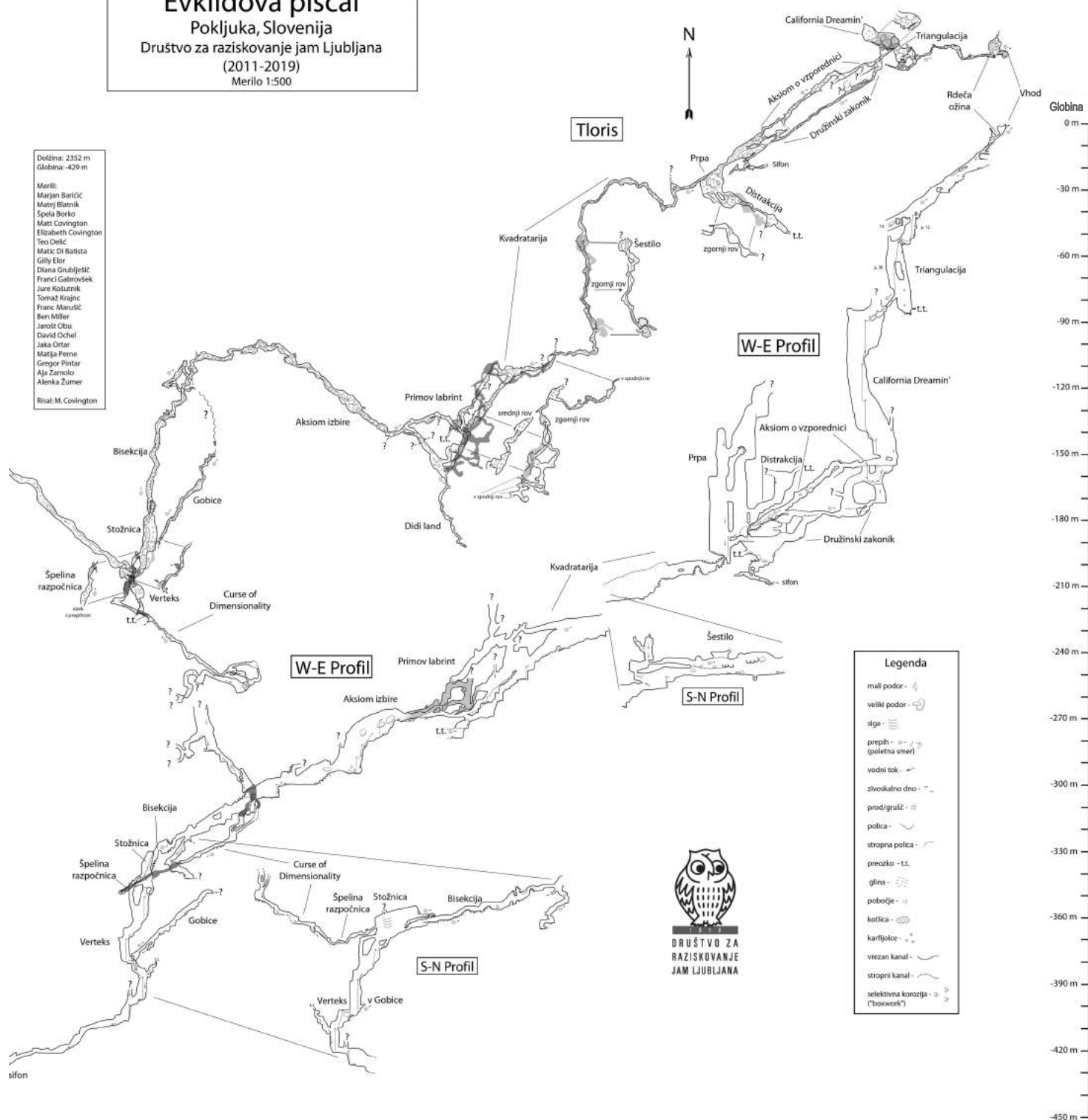
Evklidova piščal

Pokljuka, Slovenija

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

(2011-2019)

Merilo 1:500

katerem smo na akcijo napredovali v povprečju kakih 10 do 15 m. Poleg tega je po dnu tekla voda – ne v meander, ampak iz njega. Z drugimi besedami: začeli smo kopat navzgor. Ves čas smo si trmasto lagali: »kaj pa, če pridemo do prostora, kjer bo voda pritekla po hribu navzgor in nato stekla v ta meander ...«. A nismo. Prišli smo do prvega slapiča, nato je sledil drugi in za njim širjenje navzgor, medtem ko ti za rokav teče voda. In ravno takrat nam je (priznam, vsaj meni, če ne ostalim), tudi veteranom¹,

Evklidova odplaknila upanje, da bomo še kdaj uživali v raziskavah te jame.

Zadnje čase vedno bolj verjamem, da obstaja nekdo, ki se blazno zabava ob naših nerazumljivih poskusih, da bi našli prehode tam, kjer jih definitivno ni (bilo), ter nam za vsakim ovinkom zastavi novo presenečenje. A je pazljiv. Ne želi si uničiti zabave, zato skrbno pazi, kdaj morala pade in takrat postavi za ovinek bombonček. Ravno pravšnji, da zamegli razum raziskovalcev in jih pošlje z glavo skozi zid – oziroma v našem primeru v preozke razpoke. V tem primeru je očitno zaznal, kako globoko je padla morala, saj

¹ Veteran Evklidove postaneš precej hitro, saj si invalidsko ranjen že po nekaj obiskih jame.

je namesto bombončka nastavil torto. Čokoladno, ravno prav vlažno, s kakšno češnjo na vrhu. In prelivom. Za zadnjo ožino, ko nam je voda stekla tudi tja, kjer je potrebno za potomce vzdrževati konstantno temperaturo, se je odprlo. Odprlo je sicer relativen pojem ... Recimo, da se nahajamo v Dražgošah, ravno v času, ko se je v Evklidovi največ dogajalo. Tam je Stari, ki vliva motivacijo kopalcem v jami »nad vasjo« in oni kopljejo. Nekaj zasutih kopalcev kasneje se jama odpre. Vsi se zaženemo v odprte galerije, polne jamskega okrasja. Dvorane, sigaste kope velikosti večjih cerkvenih zvonikov in še in še. No, v Evklidovi se ne odpre tako. V Evklidovi se odpre, ko narediš vsaj 5 m brez, da bi klel, ker se ti je obleka zataknila za vse mogoče rogle. Pasu itak nimaš več, ker z njim ne bi prišel preko prejšnjih deset ožin. A tokrat je to odpiranje trajalo. In On je tokrat celo pretiraval. Po nekaj metrih poševnega rova navzgor smo prišli pod manjši kamin (cca 15–20 m), iz katerega je curljala prej omenjena voda. Vse lepo in prav, a na drugi strani kamina je šel suh

in precej prostoren rov navzdol! In iz njega prepah. To nas je tako navdalo z moralo, da tudi neprehodna ožina ni bila ovira, saj se zadaj razširi. Vsaj tako trdita prvopristopnika, ki sta imela preko oči zastrto tančico histeričnega odkrivanja v Evklidovi piščali. Pustimo se presenetiti, morda se pa res.

Kakorkoli že, Evklidova je končno postregla s kar nekaj metri novih rofov. Vmes so sicer nekaj podobnega že uživali višje gor, v delih okoli Primovega labirinta. A glede na to, da ponovne akcije tja ni bilo več, jim ne verjamem, da so preveč uživali. Zgoraj napisano morda ni najboljši povzetek tega, kar se je v jami dogajalo v preteklih letih. Je bolj kot ne izliv gneva, ki ga človek nabere, ko se prevečkrat tlači skozi to razpoko. No, morda pa tudi ne ... Morda je le zanimiva reklama za najbolj zajebano jamo daleč naokoli. Spomin na Evklida je tako trdovraten, kot usrano blato iz spodnjih delov jame, ko se zažre v bele spodnjice.

*V spodnjih delih jame je precej vode, ki žal teče na jamarja
(foto: Špela Borko).*

*Ena malo starejša, slikana v silno prostornih delih jame
(foto: Matic Di Batista).*

Franci Gabrovšek

P4 IZ ONOSTRANSTVA

Različne starostne generacije se med seboj čudno razumemo. Mladi mislijo, da bo ves čas tako, malo starejši vemo, da ne bo, in hkrati verjamemo, da je še vedno tako. Oboji imamo malo prav in precej narobe. Generacijo 40+ in 50+, ki je še pred nekaj leti pazila, da žerjavica na Društvu ne ugasne, je zamenjala v povprečju pol mlajša ekipa, ki kuri kresove. Ker so uvidevni do žerjavičarjev, nas vztrajno vabijo medse, mi pa predvsem obljubljam.

Prva težava nastane že pri poimenovanju naše skupine.

Ker so Veterani že oddani, smo si nekoč rekli Polveterani, a to ni preveč izvirno. Vmes se je pojavil termin Sijoče zvezde, a saj vemo kako je z njimi; vsaj tiste najsvetlejše hitro izdihnejo v vesolje, da bi spet lahko nastale nove. Morda bi bolj ustrezala rdeča velikanka, ki se napihne, kot smo se malo tudi mi, in kuri svoj lasten pepel. To ne bi bilo preveč narobe, a tudi ne preveč častno. Ne vem kdaj se je prvič zgodilo – če ne prej, pa po skoraj dvodnevem obisku Zveznega tabora na Kaninu 2017, na katerem smo trije iz